T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/40622 6K112
7/40895 6K115

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN Av. Dr. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/40622-40895 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGELERİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonucunda milyonlarca yurttaşımız barınma hakkından mahrum kalmış, yüz binlerce kişi konteyner kentlerde yaşamaya mahkum edilmiştir. Aradan geçen üç yıla rağmen depremzedelerin önemli bir bölümü hala kalıcı konutlara erişememiştir.

Deprem sonrasında yurttaşlardan Motorlu Taşıtlar Vergisi, KDV, ÖTV artışları, yurt dışı çıkış harcı artışı, bağış kampanyaları ve çeşitli kalemler üzerinden milyarlarca dolar tutarında kaynak toplanmıştır. Kamuoyuna yapılan açıklamalarda bu kaynaklarla konutların büyük bölümünün finanse edildiği ifade edilmiştir.

Buna rağmen depremzedelere anahtar teslimi öncesinde boş senet imzalatılması, uzun vadeli borçlandırma yapılması, rezerv alan uygulamalarıyla mülkiyet hakkının zedelenmesi, faiz yükü getirilmesi ve kiracıların barınma hakkının görmezden gelinmesi kamu vicdanında ciddi rahatsızlık yaratmaktadır.

Barınma hakkı anayasal bir haktır. Afet sonrası barınmanın bir sosyal devlet yükümlülüğü olduğu açıktır. Depremzedelerin borçlandırılması, senet imzalatılması ve mülkiyet haklarının zayıflatılması kabul edilemez bir uygulamadır.

Bu bağlamda;

1) 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında merkezi bütçe, vergi artışları, bağış kampanyaları ve diğer kalemler üzerinden toplanan toplam kaynak miktarı ne kadardır? Bu kaynağın yıllara göre dağılımı nedir?

2) Toplanan bu kaynaklardan kalıcı konut yapımı için harcanan toplam tutar ne kadardır?

3) Deprem bölgelerinde anahtar teslimi yapılmadan önce depremzedelere boş senet imzalatılması uygulaması hangi yasal dayanağa göre yapılmaktadır?

4) Senet imzalatılan depremzede sayısı, illere göre dağılımı belirtilmek üzere, nedir?

5) Depremzedelere verilen konutlar için öngörülen geri ödeme süresi, faiz oranı ve toplam borçlandırma tutarı nedir?

6) Toplanan kamu kaynaklarına rağmen depremzedelerin neden borçlandırıldığı hususunda Bakanlığınızın gerekçesi nedir?

7) Rezerv alan ilan edilen bölgelerde kaç konut ve kaç parsel bulunmaktadır? Bu alanlarda mülkiyet hakkı kısıtlanan yurttaş sayısı kaçtır?

8) Konteyner kentlerde yaşamaya devam eden yurttaş sayısı kaçtır? İl il dağılımı nedir?

9) Depremzedelere senet imzalatma uygulamasının kaldırılması, borçların silinmesi ve konutların koşulsuz, bedelsiz teslim edilmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?

10) Kiracı olarak depremi yaşayan yurttaşlara yönelik kalıcı konut, kira desteği ve barınma politikası kapsamında hangi çalışmalar yapılmıştır?

CEVAP

06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle depremden etkilenen il ve ilçe merkezlerinde yıkılan veya hasar gören yapı ve alanların yeniden inşa ve ihya edilmesine yönelik uygulamalar, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, TOKİ ve Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş işbirliği ile Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmüş olup; bu kapsamda deprem bölgesindeki illerde 455bin357 adet bağımsız birimin dağıtım işlemleri tamamlanmıştır.

Kentsel dönüşüm uygulamaları ise 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve 6306 sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği uyarınca yürütülmektedir. Söz konusu kentsel dönüşüm uygulamalarına konu alan ve yapıların (Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı ve Riskli Yapı) belirlenmesine dair usul ve esaslar, anılan Kanun ve Uygulama Yönetmeliği ile tanımlanmış olup Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızca anılan mevzuat kapsamında uygulama yapılmaktadır.

6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülen planlama ve uygulama süreçlerinde vatandaşlarımızın mülkiyet hakları gözetilmekte; itiraz ve talepler ilgili idareler tarafından değerlendirmeye alınmaktadır. Başkanlığımızca belirlenen Rezerv Yapı Alanlarında 6306 sayılı Kanun'un 6/A. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca hak sahiplerinin taşınmazlarının değeri gözetilerek SPK lisanslı kuruluşlarca belirlenen bedeller doğrultusunda, herhangi bir hak kaybı söz konusu olmadan uygulama yapılmaktadır.

Başkanlığımızca 6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülen çalışmalar kapsamında kura iş ve işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, yapım iş ve işlemleri tamamlanan ve yapımı üstlenen kurum tarafından Başkanlığımıza teslim edilen taşınmazların hak sahiplerine anahtar teslimleri gerçekleştirilmektedir. Bu süreçte Başkanlığımızca hak sahiplerine anahtar tesliminden önce boş senet imzalatılması yönünde herhangi bir uygulama bulunmamakta olup anahtar teslim sürecinin tamamlanmasının ardından, hak sahiplerine uygulanacak borçlanma bedellerinin hesaplanması aşamasına geçilmektedir.

Borçlanma bedelinin belirlenmesinde izlenen yöntem; tamamlanan yapıların toplam yapım maliyetlerinin tespit edilmesi, bu maliyetler üzerinden hak sahiplerine uygulanacak indirim oranlarının belirlenmesi ve akabinde ortaya çıkan tutardan, hak sahiplerine ait taşınmazlar için belirlenen kıymet takdir bedellerinin düşülmesi esasına dayanmaktadır. Bu kapsamda kıymet takdir bedeli; hak sahibine ait taşınmazın hukuki ve fiili durumu dikkate alınarak, arsa değeri ile mevcut yapı bulunması hâlinde yapının yapı türü, inşaat alanı ve yıpranma durumu esas alınarak belirlenen yapı bedeli ve Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatı uyarınca ekonomik değer taşıyan muhdesatların bedellerinin birlikte değerlendirilmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

Ayrıca, söz konusu alanlarda bulunan hak sahiplerinin borçlanma bedellerine ilişkin peşin ödemeler doğrultusunda indirim uygulanmasına yönelik esaslar, 7452 sayılı Kanun'a, 17.04.2026 tarihli ve 33227 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7577 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile eklenen Geçici 2'nci maddesi kapsamında düzenlenmiştir.

Diğer taraftan Kentsel Dönüşüm Başkanlığımız; kira yardımı, taşınma desteği, hibe ve kredi programları, altyapı yatırımları ve sosyal destek mekanizmalarıyla vatandaşlarımızın yanında olmaya devam etmekte; uygulamalar kapsamında depremden etkilenen kiracı hak sahipleri için kira yardımı ve taşınma yardımı sağlanabilmektedir.

Ayrıca, uygulama alanlarında bulunan hak sahiplerinin işlemlerinin tamamlanması akabinde arta kalan bağımsız birimlere ilişkin, 6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 14. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*İlgili kurumca, uygulama alanındaki taşınmazların maliklerine konut veya işyeri verilmesinden sonra, arta kalan konut veya işyerlerinin bulunması halinde, belirtilen yapılarda kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak, en az bir yıldır ikamet edenler veya işyeri işletenler ile Kanun uyarınca taşınmazları kamulaştırılanlara bu konut veya işyerlerinden verilmek üzere sözleşme yapılabilir...*" hükmü uyarınca değerlendirme yapılması imkanı bulunmaktadır.